

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний аграрний університет
Економічний факультет**

14-15 квітня 2016 року

**ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО, ОБЛІКОВОГО,
КОНТРОЛЬНОГО І АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

МАТЕРІАЛИ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ**

Посвідчення УкрІНТЕІ № 36 від 25 січня 2016 р.

Вінниця - 2016

Романець А.В. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ..	119
Сирцева С.В., Лугова О.І., Чебан Ю.Ю. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	122
Стефанішена І.М ОСОБЛИВОСТІ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ	125
Стиренко Н.М. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	128
Стрілецька Ю. ЗМІНИ СПЕЦРЕЖИМУ З ПДВ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	132
Тихолаз В.В. ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ	134
Ткаль Я.С. ВИТРАТИ НА ВИРОБНИЦТВО ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ ТА ЇЇ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИ ВЕДЕННІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	138
Томчук О.Ф., Гончарук М.Л. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ВИБОРУ МОДЕЛІ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ	140
Тарасенко Ю.Г. КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ..	144
Фабіянська В.Ю., Петровська О.П. ОПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	147
Фостолович В.А., Буреннікова Н.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СУЧАСНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	151
Фостолович Р.С. АГРАРНИЙ БІЗНЕС: ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТА ОБЛІКУ	153
Федоришина Л.І., Глазко Н.Д. ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ЄДИНИМ ПОДАТКОМ 4 ГРУПИ В 2016 РОЦІ.....	154

Петров, А.В. Токар // Економіка АПК. – 2008. – № 10. – С. 55–60.

6. Сук Л. Склад та класифікація витрат на підприємствах / Л. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2007. – № 20. – С. 46–49.

Томчук О.Ф.

к.е.н., доцент,

Гончарук М.Л.

магістр

Вінницький національний аграрний університет

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ВИБОРУ МОДЕЛІ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ

Трансформаційні процеси в економіці України призвели до погіршення її соціально-економічного розвитку, зменшення обсягів виробництва і споживання продукції, зниження ефективності діяльності аграрних підприємств. В системі заходів виходу економіки з кризового становища велике значення має управлінський фактор, зокрема, підвищення обґрунтованості управлінських рішень. Дослідження показали, що рівень обґрунтованості рішень великою мірою залежить від результатів обліку і аналізу і в першу чергу від результатів якісного аналізу, який є передумовою обґрунтованого вибору найкращого варіанту вирішення поставлених задач і прийняття оптимальних управлінських рішень, що забезпечує розробку альтернативних підходів при здійсненні управлінських процесів досягнення кінцевих цілей і результатів діяльності підприємства.

Незважаючи на чисельні наукові розробки з економічного аналізу та управління таких фахівців, як М.Ш. Баканов, В.В. Вітлінський, В.Г. Галушко, З.В. Гуцайлюк, С.І. Дем'яненко, В.Н. Добровський, К. Друрі, Є.В. Калюга, Г.Г. Кірейцев, В.В. Ковальов, М.Ф. Кропивко, М.В. Кужельний, В.Г. Лінник, Н.М. Малюга, С.І. Наконечний, П.Т. Саблук, В.К. Савчук, Р.І. Тринько, А.Д. Шеремет, С.І. Шкарабан та інших учених, проблеми належного аналітичного забезпечення управлінських рішень не отримали вичерпного розв'язання ні в нашій країні, ні за кордоном, а тому і надалі залишаються актуальними.

Вітлінський В.В., Наконечний С.І. [1, с.21] вважають, що якісний аналіз є найбільш складним поняттям і вимагає ґрунтовних знань, досвіду та інтуїції у даній сфері економічної діяльності. Його головна мета – визначити чинники і області ризику, після чого ідентифікувати усі можливі ризики. Кількісний аналіз ризику, тобто кількісне визначення його ступеню, і ризик даного виду діяльності проекту в цілому, є досить складною проблемою.

Якісний аналіз ризику включає декілька аспектів. Перший аспект пов'язаний з необхідністю порівняння очікуваних позитивних результатів з

можливими економічними, соціальними та іншими, як сьогоднішніми, так і майбутніми наслідками. Проблеми ризику повинні розглядатися та враховуватися, як під час розробки стратегії, так і у процесі реалізації оперативних задач. Характер стратегічних підходів слід визначати в межах загальної стратегії.

Другий аспект якісного аналізу пов'язаний з виявленням впливу рішень, що приймаються за умов невизначеності, на інтереси суб'єктів економічного життя. Без урахування інтересів, без керування ними не можливі реальні якісні перетворення в соціально-економічному житті. Необхідно виявити, кому ризик корисний? Чиїм інтересам відповідає?

Для кількісного аналізу ризику можна використовувати різні методи. Найбільш розповсюдженими є: статистичні, використання аналогів, експертні оцінки, аналіз доречності витрат. На нашу думку, визначення чинників і області ризику є не що іншим як передумовою для кількісного аналізу за певною методикою. Порівняння очікуваних результатів з можливими економічними також стосується кількісного аналізу. З'ясування, кому ризик корисний, чиїм інтересам відповідає взагалі є другорядною задачею аналітиків. На наш погляд, перш за все необхідно вжити заходів щодо визначення і зменшення ризику, а вже питання, кому ризик корисний є другорядним.

Ковальов В.В. [2, с. 69] вважає, що якісний аналіз має місце при побудові стохастичної моделі і включає в себе постановку цілі аналізу, визначення сукупності, визначення результативних і факторних ознак, вибір періоду, за який проводиться аналіз, вибір методу аналізу. На нашу думку, це теж свого роду підготовчий етап до проведення аналізу залежності результативної ознаки від факторних. Після чого виконуються наступні кроки:

- попередній аналіз модельованої сукупності - перевірка однорідності сукупності, виключення аномальних спостережень, уточнення необхідного обсягу вибірки, встановлення законів розподілу показників, що вивчаються;

- побудова стохастичної (регресійної) моделі - уточнення переліку факторів, розрахунок оцінок параметрів рівняння регресії, перебір конкуруючих варіантів моделей;

- оцінка адекватності моделі - перевірка статистичної значності рівняння в цілому і його окремих параметрів, перевірка відповідності формальних властивостей оцінок задачам дослідження;

- економічна інтерпретація і практичне використання моделі - визначення просторово-часової стійкості побудованої залежності, оцінка практичних властивостей моделі.

На нашу думку, щоб сформулювати концепцію якісного аналізу, спершу необхідно відповісти на питання, що мається на увазі під поняттям якість.

Для відповіді на питання, що таке кількість, ми вважаємо доцільним виділити такі основні положення щодо концепцій якості, кількості, і міри, яка має властивість поєднувати в собі особливості якості і кількості:

- результативна характеристика якості є в той же час перша вихідна кількості;
- якісна характеристика речі ще не розкриває ні сутності, ні причини, ні внутрішньої протилежності у складі речі. Щось є завдяки своїй якості те, що воно є, і втрачаючи свою якість, вона перестає бути тим, що воно є;
- якісна тотожність предметів і явищ є тут, як і скрізь, необхідною передумовою їхнього аналізу в аспекті кількості;
- кількість – об'єктивна визначеність якісно однорідних явищ, чи якість у його просторово-часовому аспекті, з боку його буття в просторі і часі;
- кількість є універсальна, тобто логічною категорією, необхідною сходинкою пізнання дійсності;
- предмет, не відбитий в аспекті кількості, не може вважатися конкретно пізнаним;
- кількість завжди знаходиться в діалектично суперечливому зв'язку з якістю, що виступає, як закон переходу кількісних змін у якісні і навпаки;
- з'єднання якісних і кількісних характеристик предмету, за допомогою якого цей предмет може бути вимірним за філософською термінологією є певна міра чогось;
- міра вживається як така кількість, що відповідає тій чи іншій якості, так що при зміні цієї кількості змінюється і дана якість.

Отже, виходячи з вищесказаного, вважаємо доцільним рахувати якість як визначеність або індивідуальність чогось на основі кількості або кількісного виміру.

Як зазначалося, поняття аналіз (з економічної точки зору) – це метод дослідження, який полягає в уявному розчленуванні цілого на складові елементи і виділенні окремих сторін, властивостей, зв'язків. Відповідно якісний аналіз, як вид аналізу полягає в визначеності або індивідуальності розчленування цілого на складові елементи і виділенні окремих сторін, властивостей, зв'язків на основі кількісного аналізу. Але якщо аналіз це перш за все метод, то відповідно і якісний аналіз як вид є методом. Таким чином, якісний аналіз, як вид аналізу по суті допомагає оцінити якість методик розробки управлінських рішень.

Якісний аналіз - це метод дослідження визначеності або індивідуальності розчленування цілого на складові елементи і виявлення взаємозв'язків між ними. Основною процедурою якісного аналізу, як виду аналізу, є вивчення якості методик дослідження.

Ведучи мову про якісний аналіз методики побудови моделі управлінського рішення, необхідно обумовити, що підхід до побудови моделі – індивідуальний, і управлінець повинен сам визначити, за якою моделлю він повинен готувати рішення. Для цього необхідно використати досвід фахівців з цього питання і можливо побудувати власну модель: проаналізувати раніше запропоновані варіанти побудови моделей, на основі аналізу ефективності прийнятого рішення за даною моделлю та часу, який потрачений для підготовки та

прийняття рішення. На основі якісного аналізу необхідно сформуванати блоки і підблоки моделі і встановити зв'язки між ними.

Кількісний і якісний аналіз неподільні і від них залежить кінцевий результат від прийняття управлінського рішення. Так, якщо аналітик робить прогнозування показника за певним методом/методикою і виявляється, що прогнозний параметр значно відрізняється від фактичного, то необхідно змінити метод/методику прогнозування параметру. Але в той самий час порівняння показників – функція кількісного аналізу [3].

Якщо після проведення кількісного аналізу виявилось, що за обраною методикою прийняте управлінське рішення не є оптимальним, тоді необхідно переглянути саму методику – провести якісний аналіз моделі. Якісний аналіз моделі управлінського рішення повинен не лише проводитися за моделлю взагалі, а і бути проведеним за кожним блоком і підблоком окремо, якщо це можливо. Необхідно визначитися з індивідуальністю методики побудови моделі управлінського рішення і процесу управління в цілому і розв'язанням проміжних задач в цих моделях. Якщо за обраною методикою неможливо знайти оптимального варіанту рішення будь-якої задачі, тоді необхідно змінити методику дослідження провівши якісний аналіз, який дає можливість виявити визначеність або індивідуальність можливого методу/методики вирішення задачі і визначитися з більш прийнятним методом (рис. 1.).

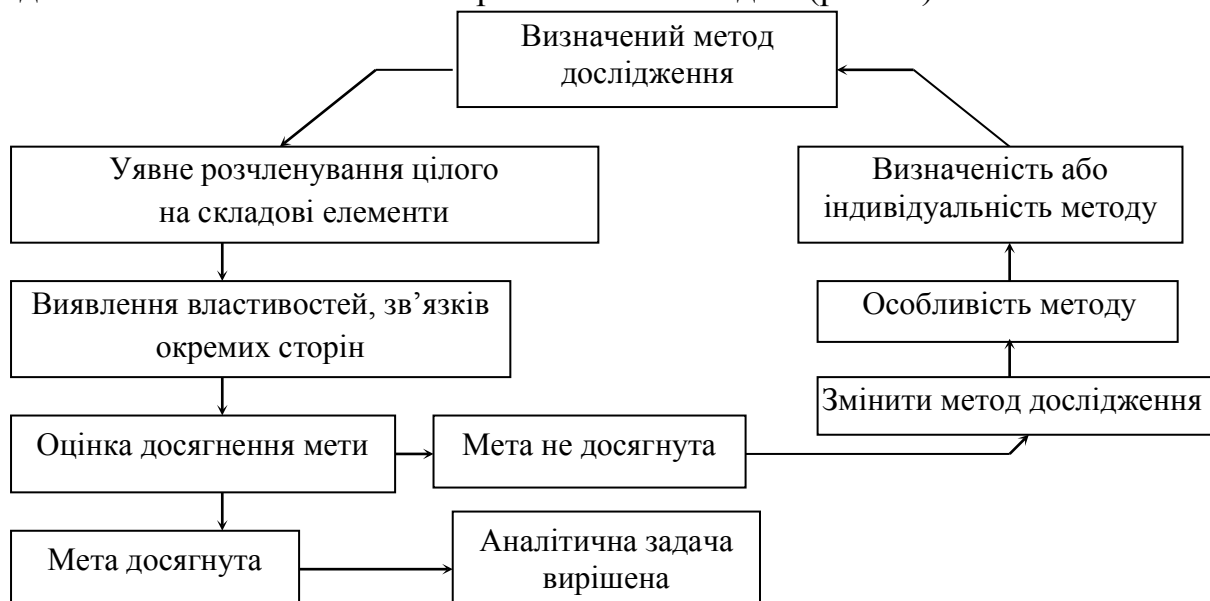

Рис. 1. Алгоритм процедури пошуку методу/методики вирішення аналітичних задач

Отже, проведення якісного аналізу дає можливість підібрати найбільш обґрунтовану методику побудови моделі управлінського рішення і процесу управління і розв'язання проміжних задач в цих моделях, що дає можливість отримати вірні результати при розв'язанні проміжкових задач, належним чином обґрунтувати управлінське рішення і досягти поставленої мети виробництва.

Список використаних джерел

1. Вітлінський В.В. Ризик у менеджменті: підручник / В.В. Вітлінський, С.І. Наконечний. – К: ТОВ «Борисфен-М», 2006. – 336 с.
2. Ковалев В.В. Введение в финансовый менеджмент: учеб. пособие / В.В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 768 с.
3. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Г.Г. Кірейцев. – 2.-ге вид., перероб. та доп. – К.: ЦУЛ, – 2002. – 496 с.

Тарасенко Ю.Г.

магістрант

Вінницький національний аграрний університет

Науковий керівник: Любар О.О.

к.е.н, доцент кафедри організації обліку та звітності

Вінницький національний аграрний університет

КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ

Кожний суб'єкт господарювання у процесі своєї фінансово-господарської діяльності вступає в певні економічні взаємовідносини з іншими підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами тощо. У результаті цих подій відбуваються господарські операції, основними наслідками яких є виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості, здійснення розрахунків за ними та інші зміни в активах і капіталі. З погляду фінансової стабільності підприємства, важливою складовою частиною цих операцій є саме кредиторська заборгованість.

Кредиторську заборгованість можна охарактеризувати наступним чином.

Вона представляє собою борг або зобов'язання перед однією або декількома суб'єктами господарювання, які передбачають ймовірну майбутню передачу або використання активів на деяку дату здійснення певної події або надання вимоги сторонньою особою.

Як бачимо, по-перше, кредиторська заборгованість представляє зобов'язання на даний момент. Не вважаються кредиторською заборгованістю поточного року витрати наступного року. По-друге зобов'язання пов'язує різноманітні суб'єкти господарювання. Ця умова також застерігає господарюючу одиницю від створення резервів на придбання власності. По-третє, передбачається існування моменту часу або події, при здійсненні якої зобов'язання повинне бути погашене. Відносити до кредиторської заборгованості зобов'язання, погашення яких в повній мірі не передбачається не дозволяється. Зокрема, ця умова не дозволяє відносити власний капітал до кредиторської заборгованості.